

- О.П. Дзьобань, С.Б. Жданенко та ін. ; за ред. О.Г. Данильяна. — Х.: Право, 2014. — 392 с.
23. Інформаційно-комунікаційні технології для мереж громадських організацій. — К., 2003. — 13 с.
24. Загорський В.С. Взаємовідносини місцевих органів влади з громадськістю [Текст] : навч. посіб. / В.С. Загорський, А.Й. Серант, Л.М. Усаченко. — Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. — 192 с.
25. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР // Відом. Верх. Ради України. — 1997. — № 49. — Ст. 299.
26. Про додаткові заходи щодо поліпшення інформаційної діяльності: Розпорядження Президента України від 05 жовтня 1998 р. № 514/98-рп // Урядовий кур'єр. — 1998. — 15 жовтня.
27. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р // Урядовий кур'єр. — 2013. — 13 червня. — № 105.
28. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки: Закон України від 09 січня 2007 р. № 537-V // Відом. Верх. Ради України. — 2007. — № 12. — Ст. 102.

УДК 342.95 : 629.4

Тимчишин Т. М., старший викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін ЛьвДУВС, к.ю.н.

Адміністративно-правові форми та методи протидії правопорушенням на залізничному транспорті

Стаття присвячена дослідженню форм та методів протидії правопорушенням на залізничному транспорті. Досліджується їх поняття, мета, зміст, види, характерні риси. Проводиться теоретичний аналіз способів впливу на суб'єкти та об'єкти протидії. Особлива увага приділяється адміністративно-правовому аналізу понять переконання та примусу.

Ключові слова: залізничний транспорт, протидія, форми, методи, державна політика, переконання, примус.

Статья посвящена исследованным форм и методов противодействия правонарушениям на железнодорожном транспорте. Исследуется их понятие, цель, содержание, виды, характерные черты. Проводится теоретический анализ способов воздействия на субъекты и объекты противодействия. Особое внимание уделяется административно-правовому анализу понятий убеждения и принуждения.

Ключевые слова: железнодорожный транспорт, противодействие, формы, методы, государственная политика, убеждение, принуждение.

This article is dedicated to the research of forms and methods of counteracting offenses on the railway transport. We study their concept, purpose, content, types and peculiarities. We conduct a theoretical analysis of ways to influence the subjects and objects of counteracting. Special attention is paid to administrative and legal analysis of the concepts of persuasion and coercion.

Key words: railway transport, counteracting, forms, methods, public policy, persuasion, coercion.

Постановка проблеми. Складовою частиною транспортної системи країни є залізничний транспорт, який забезпечує її внутрішні та зовнішні транспортно-економічні зв'язки, а також потреби населення у перевезеннях.

Досліджуючи, суть такого питання як: стан, який склався у правовій теорії та

практиці протидії правопорушенням, що вчиняються на залізничному транспорті, ряд вчених робить висновки що існуючі форми та методи протидії порушенням на залізничному транспорті, не дають підстав сподіватися на можливість радикально та ефективно врегулювати правовідносини у зазначеній сфері. На окремих напрямках діяльності форми та методи протидії правопорушенням виявились недостатньо ефективними, що не дозволяє кардинально покращити криміногенну обстановку на об'єктах вантажної та пасажирської інфраструктур залізничного транспорту [1]

Аналіз досліджень даної проблеми. Адміністративно-правові форми та методи протидії правопорушенням на залізничному транспорті аналізуються через дослідження таких вчених як: Г.В. Атаманчука, В.В. Цветкова, М.О. Воробйова та А.Г. Уманського, Б.А. Кормича, С.В. Петкова, Остапенка О.І.М. Коваліва, С.Єсімова, О.М. Якуби, В.П. Захарова, А.І. Руденко, О.В. Музичука, А.М. Долгополова та ін.

Саме тому виникає ряд питань щодо дослідження форм та методів протидії правопорушенням на залізничному транспорті з урахуванням адекватності способів і засобів протидії правопорушенням, дійсному стану суспільства, економіки, рівню суспільного й економічного добробуту, а також конкретним зовнішнім чинникам

Метою дослідження є теоретичний аналіз видів та особливостей форм та методів протидії правопорушенням на залізничному транспорті .

Виклад основного матеріалу дослідження. Протидія правопорушенням на залізничному транспорті відбувається за допомогою спеціальних форм та методів, що регулюються відповідним законодавством.

За таких умов, специфіка суспільних відносин, що складається в тому чи іншому конкретному напрямі діяльності щодо протидії правопорушенням зумовлює, з одного боку, наявність спеціальних правових актів, з іншого — особливі форми діяльності та втілення цих актів у життя. Коло протиправних діянь, що вчиняються на залізничному транспорті, доволі широке.

Найпоширенішими правопорушеннями, що вчиняється у сфері залізничного транспорту, залишаються крадіжки вантажів [2, с. 4–5].

Протидія правопорушенням на залізничному транспорті ставить собі за мету налагодження і підтримання ефективної діяльності правоохоронних та залізничних органів, громадських формувань, що передбачає постійне виконання певних дій, потребує прийняття нормативних та індивідуальних актів. Зазначені процедури, за позицією Г.В. Атаманчука, реалізуються у процесі здійснення управління, тобто продуманого організаційного та регулятивного впливу людей на власну суспільну життєдіяльність, що можна здійснити як безпосередньо, так і через спеціально створені органи та структури [3, с. 29–30], визначаючи, таким чином, управління як діяльність, безпосередньо спрямовану на реалізацію законів.

В.В. Цветков звертає увагу на виникнення певних зв'язків, у яких проявляється цілеспрямований управлінський вплив, що встановлює певні режими функціонування керованого об'єкта з позиції наперед встановленої мети [4, с. 218–219].

Особливістю відносин, які виникають у зв'язку з протидією правопорушенням, є те, що вони досить часто підпадають під дію методів адміністративно-правового регулювання, що ще раз підтверджує те, що у діяльності у визначеній сфері виникає значна кількість адміністративно-правових відносин.

Загалом питання методологічного забезпечення адміністративно-правового регулювання протидії правопорушенням є доволі важливими для оптимізації державного

управління, формування відповідної державної політики. Крім того, згадана державна політика повинна запроваджуватися лише у тих формах і тими засобами, які є притаманними і прийнятними у демократичній правовій державі, тобто базуватися на принципах демократії і верховенства права. Прикладом вирішення складного наукового питання у зазначеному напрямі є дослідження Б.А. Кормичем змісту державної політики у сфері інформаційної безпеки, який зазначав, що в силу свого функціонального характеру політика як особлива форма існування виступає як певного роду діяльність [5, с. 40].

Сучасна адміністративно-правова наука визначає існування державної політики переважно у двох формах: теоретичній (ідеальній) і практичній (матеріальній).

У першій — державна політика пов'язана з людською свідомістю і включає формування політичної свідомості, менталітету, певних політичних установок, концепцій, програм тощо. Головними функціями у цьому випадку є пізнавальна, прогностична і ціннісно-орієнтаційна.

Друга — практична форма — може бути охарактеризована як зовнішній прояв політики у матеріальному світі, завдяки якому її зміст може бути донесений до конкретних об'єктів. Матеріалізація політики, проведення її в дію у предметній формі досягається шляхом створення відповідних інструментів або засобів:

- по-перше, у вигляді політичних та владних інститутів;
- по-друге, документів (нормативно-правових актів, програм, статутів) тощо [6, с. 116].

Безпосередня форма реалізації державної політики у сфері протидії правопорушенням має зумовлюватися її конкретним змістом. Недодержання цього правила може призвести до конфліктів функціонального, юридичного або морального характеру. Функціональний конфлікт проявляється у невідповідності змісту політики конкретним формам та засобам її реалізації, Конфлікт юридичного характеру зумовлюється недосконалістю нормативно-правового регулювання суспільних відносин. Конфлікт морального характеру зумовлюється різним ставленням суб'єктів та об'єктів політики до конкретних засобів її втілення.

Протидія правопорушенням на залізничному транспорті ставить собі за мету налагодження і підтримання ефективної діяльності правоохоронних та залізничних органів, громадських формувань, що передбачає постійне виконання певних дій, потребує прийняття нормативних та індивідуальних актів.

Форми управлінської діяльності державних органів і органів місцевого самоврядування, регульовані адміністративним правом, спрямовані на забезпечення виконання фізичними і юридичними особами загальнообов'язкових правил, передбачених законами й іншими нормативно-правовими актами, з метою встановлення рівноваги (балансу) публічних і приватних інтересів, опосередкованих правом, і тому покликані, з одного боку, регламентувати (деталізувати і конкретизувати) конституційні й інші законні інтереси особи, а з іншого — забезпечити захищеність даних інтересів, тобто охороняти і захищати їх.

Виходячи з вищевикладеного, доцільно їх визнати однорідними категоріями і поділити на окремі види залежно від характеру впливу на конституційні та інші законні інтереси особи. За цим критерієм логічно виділити **форми адміністративно-правової регламентації** конституційних та інших законних інтересів особи, а також **форми адміністративно-правового забезпечення** захищеності конституційних та інших законних інтересів особи.

Формами адміністративно-правової регламентації конституційних та інших законних

інтересів особи є дії державних органів і органів місцевого самоврядування, їх системних утворень і посадових осіб щодо ухвалення (видання) адміністративно-правових актів і укладання адміністративно-правових договорів, а також дії вказаних органів і посадових осіб, які тягнуть за собою адміністративно-правові наслідки, здійснюються стосовно організаційно не підлеглих їм фізичних і юридичних осіб, і які покликані з метою встановлення рівноваги (балансу) публічних і приватних інтересів, опосередкованих правом, деталізувати і конкретизувати ті блага і цінності особи, суспільства, держави і нації, які передбачені Конституцією України і чинним законодавством.

Можна зробити висновок, що у формах організації протидії правопорушенням, які розглядаються, проявляються функції і методи адміністративно-правового регулювання, і тому буде логічним назвати їх формами адміністративно-правового забезпечення протидії правопорушенням.

Загалом питання методологічного забезпечення адміністративно-правового регулювання протидії правопорушенням є доволі важливими для оптимізації державного управління, формування відповідної державної політики. Прикладом наукового підходу до цього питання у зазначеному напрямі є дослідження В. Захарова та А. Руденко з проблем інформаційного забезпечення правоохоронних структур щодо протидії правопорушенням, де зазначено, що інформаційна політика, проголошена у доктринах зовнішньої та внутрішньої політики, в силу свого характеру функціонування виступає як особлива форма певного роду діяльності [7, с. 51].

Реформування системи державної влади, що проводиться з набуттям незалежності України, сформувало серед вчених та практиків розуміння того, що означені методи повинні поєднуватись у наукових дослідженнях управлінського впливу на загальний стан системи правоохоронних та залізничних органів, задіяних до забезпечення протидії правопорушенням. Також важливим аспектом формування сучасної системи адміністративно-правового регулювання протидії вважається його інформатизація та спеціалізація, відчутний вплив зовнішніх чинників — інтеграції до Європейського Союзу та гармонізації вітчизняного законодавства відповідно до міжнародних конвенцій та угод із правових питань, наприклад, щодо керівних принципів до осіб, які здійснюють охорону правопорядку, що, зокрема, підкреслюється у Концепції реформування кримінальної юстиції України [8, с. 49].

Сутність суспільно-організаційних дій характеризується спрямованістю на проведення роботи з населенням. Вона полягає в його мобілізації на забезпечення громадського порядку і безпеки шляхом роз'яснення правових актів та проведення звітів.

Під організаційно-технічними діями щодо протидії правопорушенням на залізничному транспорті розуміються врегульовані технічними нормами дії щодо створення нормальних умов функціонування підприємств, установ та організацій Державної адміністрації залізничного транспорту України. Це одержання та обробка інформації, облік діловодства, адресно-довідкова робота.

Під формами протидії правопорушень на залізничному транспорті розуміються однорідні за характером і правовою природою групи адміністративних дій, за допомогою яких правоохоронні органи, органи залізничного транспорту, громадські формування з охорони громадського порядку забезпечують правопорядок на об'єктах інфраструктури залізничного транспорту.

В адміністративно-правовому аспекті під методами протидії правопорушенням розуміють способи цілеспрямованого впливу на поведінку громадян, а також діяльність підприємств та організацій в інтересах забезпечення правопорядку.

Методи у протидії правопорушенням на залізничному транспорті, як і в інших напрямках її діяльності, покликані забезпечити високу ефективність діяльності її суб'єктів, їх злагоджену роботу.

Основними методами протидії правопорушень на залізничному транспорті є переконання та примус.

Переконання як метод означає моральний, психологічний, матеріальний вплив суб'єкта протидії правопорушень на об'єкт, на його волю, поведінку, що породжує, зміцнює і розвиває свідомість відповідно до мети і завдань діяльності, спонукає до свідомого виконання вимог чинного законодавства [9, с. 58–60].

Протидія правопорушенням на залізничному транспорті у цьому аспекті є доволі важливим й особливим об'єктом адміністративно-правового регулювання, яке поставлене у залежність від специфіки предмету, власне, діяльності транспортної системи держави.

Стосовно методів протидії правопорушенням – примусу, заохочення та переконання, то важливими чинниками є доступність і вичерпність конкретного методу. Застосування сили (примусу) має певні обмеження та вимагає значних ресурсів: людських, технічних, матеріальних. Застосування заохочення так само обмежене наявними фінансовими ресурсами. Переконання (інформація), навпаки, є невичерпним ресурсом у силу її властивості безконечного копіювання.

Застосування державного примусу є більш актуальним в аспектах відповідальності за порушення режиму функціонування об'єктів транспорту.

Будучи основним методом протидії правопорушень, переконання не завжди є достатньо ефективним заходом вилучення на протиправну поведінку. У зв'язку з цим держава, охороняючи недоторканність особи, її права і свободи, законні інтереси, уповноважує співробітників правоохоронних органів, органів залізничного транспорту, громадських формувань, які проводять свою діяльність у сфері протидії правопорушенням застосовувати примус до тих осіб (у тому числі посадових), хто не піддається впливу заходів переконання.

Примус як метод протидії правопорушенням включає матеріальний, психічний або фізичний вплив на свідомість та поведінку особи.

Адміністративний примус знаходить широке застосування в діяльності суб'єктів протидії правопорушенням на залізничному транспорті.

Заходи адміністративного примусу залежно від мети та способу забезпечення правопорядку класифікуються на декілька груп:

- адміністративно-попереджувальні;
- адміністративного припинення;
- адміністративно-процесуального забезпечення;
- адміністративні стягнення.

Одним із найбільш поширених засобів адміністративного попередження є перевірка документів. До заходів адміністративного припинення можна віднести: вимоги про припинення протиправної поведінки; адміністративне доставляння осіб та інші [10, с. 60].

Для припинення правопорушень, подолання протидії законним вимогам, якщо інші способи не забезпечили виконання покладених обов'язків, працівники, які здійснюють протидію, мають право застосовувати прийоми рукопашного бою, наручники, гумові кийки, засоби зв'язування, сльозогінні речовини та інші засоби, передбачені чинним законодавством. До заходів адміністративно-процесуального забезпечення можна віднести: адміністративне затримання особи; огляд речей; особистий

огляд; вилучення речей і документів.

Відповідно до ст. 260 Кодексу України про адміністративні правопорушення, у разі встановлення особи, складання протоколу про адміністративне правопорушення за неможливості складання його на місці вчинення правопорушення, якщо складання протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення допускається адміністративне затримання особи, якщо інші заходи впливу вичерпані [11].

Заходи адміністративно-процесуального забезпечення передбачені не тільки Кодексом України про адміністративні правопорушення, а й іншими нормативними актами, наприклад, у Законі України «Про міліцію», Положенні про відомчу воєнізовану охорону на залізничному транспорті [12; 13].

Отже, орієнтуючись на методологію адміністративно-правового регулювання протидії правопорушенням на залізничному транспорті, на нашу думку, сучасне демократичне суспільство володіє достатнім потенціалом вирішення питань встановлення ефективних форм профілактичної та адміністративно-юрисдикційної діяльності, заснованих на єдиних принципах, формах і методах організації та здійснення протидії, а також розвитку міжнародних відносин та співпраці України з іншими державами.

Висновки. Проведене дослідження форм і методів протидії правопорушенням, що вчиняються на залізничному транспорті, дозволяє зробити такі висновки:

- під формою протидії правопорушенням слід розуміти дії органів виконавчої влади і виконавчо-розпорядчих органів місцевого самоврядування, їх системних утворень і посадових осіб, громадських формувань з охорони громадського порядку з видання адміністративно-правових актів і укладення адміністративно-правових договорів, а також інші дії вказаних органів і посадових осіб, що призводять до адміністративно-правових наслідків, у яких проявляються функції і методи протидії правопорушенням, що вчиняються на залізничному транспорті;

- метод протидії правопорушенням, що вчиняються на залізничному транспорті, визначається у найбільш загальному значенні як засоби впливу на тактику проведення спеціальних заходів правоохоронними органами, органами залізничного транспорту, громадськими формуваннями з охорони громадського порядку для здійснення координації їхньої діяльності у системі забезпечення протидії правопорушенням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Уманський А.Г. Бюлетень оперативно-службової діяльності Управління МВС України на залізницях та підпорядкованих їм лінійних органів упродовж 12 місяців 2009 р. / А.Г. Уманський, М.О. Воробйов. УТМ МВС України. — К.: УТМ МВС України, 2010. — 73 с.
2. Методичні рекомендації щодо організації розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті України: [упоряд.: О.О. Юхно]. — Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2006. — 88 с.
3. Атаманчук Г.В. Теорія державного управління: курс лекцій / Г.В. Атаманчук. — М.: Юрид. лит., 1997. — 400 с.
4. Цветков В.В. Управління / В.В. Цветков // Юридична енциклопедія. НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького: у 6 т. / голов. редкол.: Шемшученко Ю.С.(голова) [та ін.]. — К.: Українська енциклопедія, — К., 2004. — Т. 6. — С. 218–219.
5. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: навч. посіб. / Б.А. Кормич. — К.: Кондор, 2004. — 384 с.
6. Коломоєць Т.О. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності / Т.О. Коломоєць, К.І. Федорова. — К.: Істина, 2008. — 184 с.

7. Захаров В.П. Проблеми інформаційного забезпечення правоохоронних структур : навч.-практ. посіб. / В.П. Захаров, А.І. Руденко. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2007. — 377 с.
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 1153-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування кримінальної юстиції України» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
9. Ковалів М.В. Адміністративна діяльність: навч. посіб. / [М.В. Ковалів, З.Р. Кісіль, Д.П. Калаянов та ін.]. — К.: Правова єдність, 2009. — 432 с.
10. Шишко А.О. Професійна підготовка судової міліції — основа забезпечення особистої безпеки працівників суду / А.О. Шишко // Наше право : науково-практичний журнал. — 2008. — № 3. — С. 49—52.
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
12. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 р. № 565-XII // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 4. — Ст. 20 (зі змінами).
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 1994 р. № 7 «Про затвердження Положення про відомчу воєнізовану охорону на залізничному транспорті». [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua>. (зі змінами).

УДК 342.31

Степаненко В. В., суддя Дніпропетровського
окружного адміністративного суду

Фінансові інструменти при здійсненні інвестиційних операцій в агропромисловому секторі народного господарства

Об'єктом дослідження статті виступає дослідження теоретичних різноманітних організаційно-правових форм у галузі аграрно-промислового комплексу. Зроблені відповідні висновки та пропозиції щодо фінансових інструментів при здійсненні інвестиційних операцій в агропромисловому секторі народного господарства.

Ключові слова: корпоративні права, правоохоронна діяльність, облігації, фінансовий моніторинг, економічна безпека, фінанси-правові норми.

Объектом исследования статьи выступает исследование теоретических различных организационно-правовых форм в области аграрно-промышленного комплекса. Сделаны соответствующие выводы и предложения относительно финансовых инструментов при осуществлении инвестиционных операций в агропромышленном секторе народного хозяйства.

Ключевые слова: корпоративные права, правоохранительная деятельность, облигации, финансовый мониторинг, экономическая безопасность, финансы-правовые нормы.

The object of the research article serves various theoretical study of legal forms in the field of agro-industrial complex. Corresponding conclusions and proposals for financial instruments in the implementation of investment transactions in the agricultural sector of the economy.

Keywords: corporate law, law enforcement, bonds, financial monitoring, economic security, finance and legal norms.

Актуальність теми. Одним із перспективних інструментів здійснення інвестицій у сільське господарство є придбання облігацій сільськогосподарського підприємства. Облігацією є цінний папір, що посвідчує внесення інвестором грошей, визначає від-